

1931. január 29.

gorahangverseny.

Hegedűhangv. Szonazene. 22.45: Hege.

Január 30.

Amfón. 12.30: Időmofón. 15: Zenekar. Színház. 19.30: Gram-Bizet: Carmen.

A rádió házikvartett. — 9.30: Hírek. 12: Egyetemi templom. 12.05 Eugen Ste. zenekarának hang. Hírek. 1: Pontos idő. Tót-magyar nyelv. n. kir. Folyamórség. 6.35: Képek. multjából. 7.10: A előadását ismertető. Pp. előadásának. r: Tannhauser.

időjárásjelentés. — ni Kiss Béla és ci. hangverseny. s dalest. nekár.

ünetések

rszokrény, egy szán. berendezési tárgyak. zsa Cal. Regele Fer.

lónő, aki egyben tö. gyar, német levelező. rorsrást tud, nagy. ezik, állást keres. velést is vállal. Me. nikus végzettség" je. etnek.

mérlegképes köny. ni vagy ipari váll. Cim: Preisler, Szem. liu Maniu) 11.

it végzett, katonai. eleget tett, 23 éves. ki a román, magyar. szóban és írásban t. megfelelő alkalmazást. sokban benőülés. atokat „Szolid 1931. v. ábbit.

és perfekt szabás. románul, magyarul. szissal vidéken bár. Cim: Hirsch Cluj.

rendezés eladó. Cim.

megbízható, jó mun. állást keres. Cim.

onista

szus elé

nyvnyudonság!

német nyelven a pa. agency központi iro. ában Londonban:

ol alsóház

na-vitája

ek alapján elkészítet. alsóház 1930 novem. ülésének.

0 márka.

n, a brit kormány. en kiadott Pa. r Könyv ellen. emorandum

0 márka.

Archiv der Zion. on utján Berlin, W. kestar. 10.

és nagyobb szám. megfelelő eng. részesülnek.

XIV. ÉVF. * SZAM 23
 (M) **KELET**, 1931
 január 30 Péntek
 5691 ÉV Sebat 12

Taxa postala
 statite in numer
 No. 221716-92

Ára 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Str. Baron L. Pop (v. Brassai
 uca) 10 szám. Telefon 3-11

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévra 600 lej
 Negyedévre 320 lej
 Egy hónapra 110 lej

**KÜLFÖLDI
 ELŐFIZETESI ÁRAK:**

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
 megfelelő pénzem)
 Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
 vétetnek fel

KELET

As Uj Kelet az egyetem...
 és bunsági zsidó...
 uszilap.
 Okkeink utánym...
 forrás megjelölésével engedj...
 meg

Kémszolgát nem küldünk vissza
 megürzésükre nem vállalkozunk

Nem kérünk adozatot
Rendezze előfize-
ési hátralékát,

mert az előfizetési díj egyet-
 len bazisa az UJ KELET-nek

Az első kisebbségi győzelem Genfben

Genfben ismét minden esendes. A tóparti város esendjét már nem veri fel hangos államférfiak esendes és megbítt, mondhatnók: titkos tereferéje. A Népszövetség hivatalos helyiségeiben ismét tsatúszikákat készítenek az ópiumsempészetről s a legújabb influenza-járványról. Finom hivatalnok urak és nagyvilági hölgyeknek is heüllő gépirókisasszonyok páváskodnak a világ eddig csaknem fölőlegesnek bizonyult hivatali szobáiban. A januári ülészak szétoszlott: a politikai primadonnák hazatértek, hogy a legközelebbi ülészakra gyakorolják be új szónoklataikat és új megtevesztéseiket.

Genfben ismét minden esendes s mégis: Genfben pár nappal ezelőtt olyasvalami történt, ami fölött ezuttal nem lehet gnyos s a kritikai fölény köpenyöbe bujó székszissel napirendre térni. Genfben néhány államférfiu egész komoly formában tett hitet a világheke mellett, ami mindenestre szép eredmény ebben a hatalmasok szövetkezetében. de valószínűleg még sem több szines, lelkes és elegáns enuncionál. A heke ügye tudnifillik nem teljesen csak a szándékokon mulik, hanem a világ gazdasági konstallációitól s mindenkori hatalmi érdekeitől is függ. A konstallációknak kell megváltozniok ahhoz, hogy az akaratoknak komoly érvényt lehesen szerezni.

A német panaszirat kedvező elintézésének ügye az, mely bizonyos megnyugtató érzést vált ki bennünk s mindazokban, akik az európai kisebbségi kérdés problémáit s a kérdéssel kapcsolatos valóság változásait aggodalommal kísérik. Valljuk meg őszintén, hogy a legutóbbi januári ülészak lezajlása előtt nem sok okunk volt komolyan reménykedni abban, hogy a Népszövetség hatalmasai, főleg pedig Franciaország képviselői — akik Lengyelország jelenlegi terrorista rezsimjének esendes pártfogói — tárgyilagosan s ennél fogva a legridegebb megtorlás szellemében fogják megbélyegezni azt a terrorizmust, amelyet Pilsudszky marsall különítményei a lengyel-sziléziai német kisebbségek ellen alkalmaztak.

A panaszirat tárgyalása elé még a Népszövetség optimistái sem tekintettek különösebb optimizmussal. Mert hiszen a kérdés nemcsak hatalmi, hanem presztizskérdés is volt egyben s azok, akiknek valamilyen dologban egészen önző, rideg és embertelen az álláspontjuk — rendszerint a presztizsükre hivatkoznak elsősorban. S hogy a Népszövetség tanácsa mégis kénytelen volt oly értelmű döntést hozni, mely Németországot teljes mértékben kielégítheti: ez tíz év óta a kisebbségi ügy első döntő győzelmé az eddig kimondottan kisebbségellenes népszövetségi aeropag szándéka és akarata fölött. Pilsudszky terrorista

Argetoianu rekordot állított fel a királyi audienciák időtartamában

A kölcsön ára: Rendezni kell Románia három milliárd lejt kitevő külföldi adósságait

A kormány hivatalos kommunikéjében elismeri, hogy a kölcsön előfeltétele a vitás külföldi tartozások rendezése, de azt állítja, hogy igyekezní fog kedvező feltételeket elérni

Jorga egy külföldi lapban hadakozik a kölcsön ellen

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium ma hivatalos kommuniké tett közzé a kölcsöntárgyalásokról. Az ellenzéki lapok ugyanis azt állították, hogy a kormány a kölcsön folyósítása érdekében elfogadta azokat a súlyos feltételeket, amelyeket a külföldi penz-esoportok Románia különböző függőben lévő külföldi tartozásainak rendelkezésével kapcsolatosan állítottak.

A hivatalos kommuniké elismeri, hogy a kormány képviselői valóban folytattak és folytatnak tárgyalásokat a vitás ügyek rendezése érdekében. Minthogy azonban már tizenkét év telt el a háboru befejezése óta, éppen ideje, hogy ezék a vitás ügyek lekerüljenek végre a napirendről. Ugy az állam, mint községek és magánosok külföldi tartozásainak rendezésénél igyekszik a kormány minél kedvezőbb feltételeket elérni. Eppen a tárgyalások elhuzódása bizonyítja azt, hogy a kormány a közö-ség érdekeit tartja szem előtt s mindent elkövet az irányban, hogy a kölcsönnel kapcsolatos megállapodások Romániára kedvezőek legyenek. A kommuniké azzal fejezi be, hogy ha majd nyilvános-ságra fogják hozni a kölcsön feltételeit, mindenki látni fogja, hogy az ellenzéki lapok által lanszírozott hírek mennyire tendenciózusak voltak.

felveszi, ugy elzárja a lehetőségét annak, hogy később egy nagyobb összegű kölcsönhöz jusson.

Jorga a kölcsön ellen

A kölcsönnek egyébként újabb ellensége támadt Jorga professzor személyében, aki jelenleg ismeretesen Párizsban tartózkodik. Jorga elkövette azt a meglehetősen szokatlan dolgot, hogy egy közismert külföldi lapban foglalt állást a kölcsöntárgyalások ellen, meglehetősen megnehezítve ezáltal a tárgyalást vezető politikusok helyzetét. Jorga a „Journal De Debates” előtt nyilatkozott a kölcsönről és többek között a következőket mondotta:

A Párizsban és Londonban folytatott kölcsöntárgyalások, véleményem szerint inopportunosok, mert újabb és felesleges teher jelentenek az ország számára. A külfölddel való gazdasági együttműködésnek csak jó eredményei lehetnek. A kölcsön azonban csak szaporítaná Románia amugy is elég szűk-számban lévő tartozásait. A kormány a mezőgazdasági tartozások rendezésének szükségességére hivatkozik. Igaz, hogy ez meglehetősen súlyos problémája az országnak, de csak azért fordulhatott ez elő, mert Romániában nincs olyan törvény, amely a földművelőket megvédené a szélhámosokkal, vagy az usz-orásokkal szemben. A kormány mező-gazdasági hitelintézet felállítására gondol, holott sokkal célszárubb volna a meglévő s a liberálisok által létesített hasonló intézményt a mai szükségletnek megfelelően átszervezni.

Bucuresti-Bukarest, január 29. A Lupta szerint a kölcsönnel kapcsolatosan rendezendő külföldi tartozások összege hárommilliárd lejt tesz ki.

Jonescu tábornok, a CFR új vezérigazgatója elfoglalta hivatalát

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” tegnap számában jelent meg a királyi dekrétum, amely Jonescu tábornoknak a CFR vezérigazgatójává való kinevezéséről intézkedik. A dekrétum január 28-tól datálja az új vezérigazgató kinevezését, aki ma délelőtt el is foglalta hivatalát. Az installáláson jelen volt Raducanu közlekedésügyi miniszter, valamint a CFR vezérigazgatójának összes főbb tisztviselői. A tábornokot mindenekelőtt is Raducanu közlekedésügyi miniszter üdvözölte, hangsúlyozva, hogy a kormány a legteljesebb mértékben támogatni fogja őt munkájában. Ezután a tisztviselői kar nevében Mereuta alvezérigazgató szólalt fel, aki a tisztviselői kar és a vasuti személyzet támogatásáról biztosította a tábornokot.

Az új vezérigazgató rövid és katonas hangu beszédben válaszolt az üdvözlé-

sekre. Kijelentette, hogy szigorú takarékosági politikát fog személyzetétől megkövetelni.

— A megtakarításokat nem a kis tisztviselőkön, hanem a piramis tetején lévőknél fogom megkezdeni — mondotta Jonescu tábornok. — majd kijelentette, hogy csakis becsületes, munkaszerető és lelkiismeretes emberek fog a CFR-nél megtérni. Nem fogja hagyni azonban azt, hogy ebben az intézményben a korrupció a felelőtlenség és a lustaság verjenek tanyát. Károly királyt állította mintaképül a CFR alkalmazottai elé, rámutatva arra, hogy az uralkodó cíjfel-nappal dolgozik az ország érdekében.

Végül kijelentette Jonescu tábornok, hogy keresni fogja a módozatokat, hogyan lehesne a CFR személyforgalmát megjavítani és esetleg a személyszállítást olcsóbbá tenni.

Argetoianu két és fél órási királyi-audienciája

Bucuresti-Bukarest, január 29. Argetoianu, mint megírtuk, tegnap délelőtt audiencián volt az uralkodónál. Az audiencia két és fél óráig tartott. Ezzel Argetoianu a bukaresti lapok szerint, rekordot állított fel a királyi audienciák időtartama terén. Politikai kötikből származó értesülések szerint Argetoianu kizárólag gazdasági és pénzügyi természetű kérdésekről beszélt az uralkodóval és többek között kifejtette álláspontját a külföldi kölcsönről is amelyet ő károsnak és veszedelmesnek tart. Argetoianu főleg azzal érvelt, hogy amennyiben Románia ezt a kölcsönt

sudszky terrorja olyan brutális és olyan nyilvánvaló volt, a bizonyítékok olyan döntő erejűek, hogy a tényállás megállapítása elől még Briandék sem térhetek ki, akik pedig nagyon szivesen kitértek volna. De megerősítette a németek, illetőleg a lengyel-sziléziai német kisebbségek pozícióját az a körülmény, is, hogy a népszövetségi tanács elnöki székében ezuttal Henderson angol külügyminiszter ült, akinek programatikuss kisebbségvédelmi felfogása közsí-mert s aki Európa békéjének biztosítására a leszerelés mellett a kisebbségi jogok száz százalékos elismerését és honorálását tartja szükségesnek.

Az a tény, hogy a lengyel-sziléziai terror ügyében hozott népszövetségi határozat megállapította, elvben elítélte Pilsudszky terrorista

s a lengyel kormányt arra kényszerítette, hogy a visszaélők ellen retorziókat alkalmazzon: olyan eredmény, a mely tízéves kisebbségi küzdelmünk, sokszoros megaláztatásunk és szenvedésünk után az első komoly és biztató jel. Ez a határozat nemcsak elvi jelentőségű, hanem egyszersmindt annak a bizonyítéka, hogy a negyvenmilliónyi európai kisebbség hatalommá nőtte ki magát s e hatalom mögött Németország és Anglia — a lehetőség szélső határáig — állanak, mint pártoló és védelmező politikai erőkomplexumok.

A lengyel-sziléziai terror ügyének a megbántott német kisebbségek javára történt elintézése az első mementó azok felé a hatalmak felé is, amelyek mind-ezideig annál is inkább felelőtlenül basáskodhattak az elnyomott kisebbsé-

gekkel, mert minden esetben számíthat-tak a Népszövetség exponált néhány hatalmasának eltussolój, sőt pártfogó einkosságára. Ma ez a rezon, ugy lát-szik, megszűnt. Franciaország kényte-len volt deferálni Németországot, Anglia és a többi államok kollektív felháboro-dása előtt és hozzájárulni ahhoz a ha-tározathoz, mely minden békés és meg-egyezőes látszata mellett is: Német-ország hatalmas erkölcsi diadalát je-lenti a lengyel terrorista kisebbség-ellenes magatartásával szemben. A gen-fi győzelem — első győzelem, de hin-nünk kell, hogy nem az utolsó. Európa negyvenmillió kisebbsége mindenesetre most már több bizalommal tekinthet Genf felé, amellyel szemben minde-ideig minden bizalmatlanságra meg-volt az oka.

Milyen állásponton vannak a cionista pártok a kongresszus elhalasztásával szemben

A Dolgozó Palesztina egy millió zsidó hozzájárulását akarja megnyerni egy új kolonizáció céljaira

Május végén, legkésőbb június 10-én összeül a Világkongresszus. Egymillió sékelt kell eladni a kongresszusig

Lord Melchet leánya és James Rotschild is résztvesznek az amerikai Keren Hajjeszód kampányban

Berlin, január 29. A cionista mozgalom homlokterében még ma is a Londonban lezajlott Actions Comité tanácskozásának eredménye és a cionista világkongresszus elhalasztása áll. Annak ellenére, hogy a jobboldali pártok részéről a leghevesebb ellenállás nyilatkozott meg a kongresszus elhalasztásával szemben, a cionista közvéleményben egyre erősebbé válik az a meggyőződés, hogy a kongresszus elhalasztását az adott politikai helyzet és a most meginduló gyűjtőkeiki feltétlenül szükségessé tették.

Egymillió zsidó hozzájárulása egy új kolonizációhoz

Folyó hó 25-én ült össze Berlinben Ben Gurion elnöke alatt a Dolgozó Palesztina Ligájának főtanácsa. A főtanács tagjain kívül a plenáris ülés tárgyalásain részt vettek dr. Oszkár Kohn, Fritz Naftali (Berlin), Ing. A. Reiss (Varsó), dr. Jakob Hellmann (Riga), J. Sprinck és Tverszki (Palesztina), valamint különböző országos szervezetek reprezentánsai. A vasárnap délután megtartott ülésen M. Neustadt, a Liga főtitkára, tartotta meg jelentését a szervezet fejlődéséről és a legutóbbi világkongresszus óta lezajlott munkaperiodusról. J. Sprinck részletes javaslatot terjesztett a plénum elé. A javaslat értelmében a Dolgozó Palesztina Ligája nagyarányú akciót kell beindítson, amelynek célja a rendszeres Keren Hajjeszód-hozzájárulásokon kívül egymillió zsidó egységes hozzájárulását megnyerni egy új kolonizációs munka számára. A Liga főtanácsa eivben magávé tette J. Sprinck javaslatát és elhatározta, hogy az országos szervezetek összes erőit az akció szolgálatába fogja állítani, mihelyst lehetővé válik a nagystíliú terv megvalósítása.

A tárgyalásokat áthatotta az a felismerés, hogy egy radikális és erőteljes lendület kell bevonuljon a cionista munkába és a mozgalom deffenzívából offenzívába kell átmenjen.

Dr. Jakob Hellmann, a Cionista Actions Comité tagja és a Frimorgn című rigai napilap főszerkesztője, aki résztvett a Dolgozó Palesztina Ligájának berlini tanácskozásán, rendkívül érdekes nyilatkozatot adott a londoni AC-vel kapcsolatban a Zsidó Távirati Iroda tudósítójának.

Dr. Hellmann rámutatott arra, hogy a különböző sajtóorganumokban valóban legendák láttak napvilágot az AC zárt üléseinek eseményeiről és sajnálatát fejezte ki, hogy a kongresszus problémáinak és a pénzügyi helyzet kérdéseinek megvitatása a nyilvánosság kizárásával történt meg. Ez a körülmény adott szárnyakat az újságírók fantáziájának.

A Mizrachiban megosztottak a vélemények

A Mizrachi-csoportban — mondotta — megosztottak a vélemények a kongresszus elhalasztásának kérdésében. Jellemző Lazarus Barthnak kijelentése, aki leszögezte, hogy teljesen egyetért az Exekutívával a kongresszus elnapolásában és csupán pártjának határozata készíteti arra, hogy az Exekutívából kilépjen. Rabbi Brodt és rabbi Rubinstein, valamint a Hapoel Hamizrachi a kongresszus elhalasztása ellen foglaltak állást, míg a távollevő amerikai mizrachi-delegátusok, rabbi Teitelbaum és G. Bublik sürgönyileg kérték a világkongresszus elhalasztását, Farbstein

azonban minden alapos indokolás mellőzésével kijelentette, hogy a kongresszus elhalasztásának esetében a Mizrachi elhárítja magáról a felelősséget a vezetőség ténykedését illetően.

A radikális cionisták álláspontja

Egészen más magatartást tanúsítottak a radikálisok. A tárgyalások folyamán J. Grünbaum meggyőződött arról, hogy a kongresszusnak a téli hónapok folyamán való megtartása súlyos hátrányokat jelentene a most meginduló gyűjtőkeiki számára. Ehhez még hozzájárul az is, hogy a kormányval megindult tárgyalások első része korrekurákat igényel, míg a második, a kritikus része a tárgyalásoknak, még meg sem kezdődött. A pénzügyi helyzet katasztrofális és a palesztinai jövő is a kongresszus megtartása ellen van. Ha Grünbaum nem is szavazott a kongresszus elhalasztása mellett, ezt csupán azért tette, mert nem akart feyvert adni a lengyelországi mizrachisták kezébe a radikálisok elleni harcban. Egyidőben Grünbaum hajlandónak mutatkozott arra, hogy pártjának egyik képviselőjét beküldi az Exekutívába és Weizmann sokat fáradozott azon, hogy Grünbaum belépését előmozdítsa. Az utolsó pillanatban azonban távirat jött Lengyelországból, hogy a lengyelországi cionista munka kontinuitása nem nélkülözheti Grünbaum jelenlétét, már pedig Grünbaumnak az Exekutívába

való belépése maga után kellett vonja a radikális vezetéknek Londonba való költözését. Ezzel szemben dr. Nachum Goldmann továbbra is tagja maradt a politikai bizottságnak. Egyidejűleg az Actions Comité elhatározta, hogy a politikai bizottságban egy speciális képviselőt létesít a lengyelországi, az amerikai és a palesztinai cionisták számára és ezzel kapcsolatosan hallgatolagos megállapodás jött létre abban az irányban, hogy Grünbaum a politikai bizottságban képviselni fogja szervezetét.

Kik vesznek részt az amerikai delegációban

A kongresszus — fejezte be nyilatkozatát dr. Hellmann — május végén, legkésőbb június 10-én ül össze. Az a tény, hogy eddig mintegy négyszáz ezer sékel kelt el, remélhetővé teszi, hogy a kongresszusig 800 ezer, esetleg egymillió sékelt sikerül eladni, amely emelni fogja a kongresszus autoritását. Dr. Hellmann még kijelentette, hogy az Amerikába induló delegációhoz, amelyet dr. Weizmann fog vezetni, csatlakoznak még Oszkár Wassermann, Lady Erleigh (Lord Melchet leánya), James Rotschild és két munkásvezér. A kritikus pénzügyi helyzetben jelentős enyhítést jelent az a tény, hogy Felix Warburg, Oszkár Wassermann és Edmund Rotschild báró nagyobb összegeket bocsátottak a legsürgősebb költségek fedezésére.

Az osztrák Heimwehr — Starhemberg vezetése alatt — tiszta kampóskezes alakulattá lett

Steidle kilépett a Heimwehrtől és csak a nemzeti szocialisták maradtak benn. Bethlen elutazott Bécsből

Bécs, január 29. Starhemberg herceg volt osztrák belügyminiszter lemondott képviselői mandátumáról.

Az osztrák Heimwehrt bennkettészakadás történt. Steidle keresztényszocialistái a szervezetből kiléptek, amelyben csak Starhemberg nemzeti szocialistái maradtak benn.

Starhemberg és a tartományi vezeték aláírásával a Heimwehr proklamációt adott közre, amelyben bejelentik, hogy a vezetőknek a jövőben nem szabad a parlamentben politikai missziót vállal-

niok és a Heimwehrtnek függetlennek kell maradnia a politikai pártoktól. A proklamáció hangoztatja a Heimwehr változatlanul fennálló antimarxista elveit.

Bécs, január 29. Bethlen magyar miniszterelnök elutazása után a határ átlépése előtt megleghangu táviratot intézett Ender dr. szövetségi kancellárhoz, melyben köszönetet mondott bécsi tartózkodása alatt tanúsított szívélyességért.

Szabaddá teszik a rádium termelést

Genf, január 29. A Népszövetség titkárságához a napokban érkező beadvány érkezett. Fracis Werber professzor, a brüszszi tudományos akadémia tagja, arra kéri a népszövetségi tanácsot, hogy intervencionáljon a Kongóban levő rádiumbányák ügyében és tegye lehetővé, hogy a rádiumtermelés, amely most kizárólagosan joggal a Rádium Belge Részevénytársaság kezén van, szabaddá tétessék.

A Rádium Belge, amely kezében tartja a rádium világtermelését, hétepesétes titokként kezeli a rádium ügyet és senki nem tudja, mennyit bányásztak ebből a legbecesebb elemből, amelyet sebek és bizonyos betegségek kezelésénél alig lehet nélkülözni. Csak hozzávetőlegesen lehet megbecsülni a rádium készleteket. Az egész világon a szak-

értékek szerint mindössze 250 gramm rádium van. Egy grammnak az ára kerek tizmillió lej. Legtöbb rádiumja a stockholmi rádiumintézetnek van: 6 grammja. Majdnem ugyanannyi rádium fölött rendelkezik egy newyorki kórház. Boussy professzor párizsi rádkutató intézetének 3 grammja van, Curie asszony közel 6 gramm fölött rendelkezik.

Tekintettel arra, hogy az orvosi tudomány kutatói az utóbbi években nagy érdeklődést tanúsítanak a rádium más irányban való felhasználhatósága tekintetében is, valószínű, hogy a Népszövetségnél való intervenció sikerrel fog járni. Számos nagytekintélyű orvosi egyesület és intézet csatlakozott Werber professzor beadványához.

Ismeretlen szerző darabja a WIZO előadásán

*

Cluj-Kolozsvár, január 29. (Az Új Kelet tudósítójától). A Brith Trumpeldor szentegyházuecai klubhelyiségben lármás, jókedvű zsbongás fogadja az embert. Egész sereg zsidó lány és fiú, uriaszonyok és cionista vezeték adnak itt egymásnak találkozókat. Jelen van Forgács Sándor, a Magyar Színház művésze is, aki a WIZO agilis vezetőségével, özv. Wertheimerné elnöknel, Weinberger Nándorné titkárnóval, Grün Mórné és Léb Jenőnével tárgyalják a WIZO előadás esélyeit. Mert a WIZO február 8-án tartandó műsoros délutánjának próbáján vagyunk, ahol jelen vannak Kolozsvár zsidóságának összes bakfis és összes talantumos műkedvelői.

— Mondja, maga sem tudja, hogy ki írta ezt a darabot? — fordul hozzám az egyik „művész”, a szóbanforgó szindarab egyik legtalantumosabb szereplője.

— Darabot? — érdeklődöm. — Hát itt darab is van?

— Darab van, csak szerző nincs — hangzik a felelet és rövidesen megállapíthatom, hogy a jelenlevőket, Forgács Sándor erőlyes rendezési módszere mellett, a legjobban ez a rejtély érdekli. A WIZO-hoz egy öt képből álló cionista színművet nyújtottak ba előadásra és a WIZO drámai szakértői a darabot minden tekintetben alkalmasnak találták. A szerző? Egyesek szerint egy Kolozsvártól távol élő cionista költő, mások szerint lapunk egyik munkatársa, vannak, akik azt állítják, hogy az erdélyi cionizmus egyik reprezentatív egyénisége, sőt akadt egy szereplő, aki amikor megpillantott a próbán, a következő kérdéssel rohant meg:

— Mondja, nem maga írta ezt a darabot?

Az egyéniséget jellemző szerénységgel elutasítottam magamtól ezt a megfeszítő gyanúsítást. Ilyen jó darabot én nem tudok írni.

Mert ez a darab nagyon szép. A Ben Atid (Jövő fia) néven szereplő szerző bizonyított, hogy legalább is a színműírói pályán valóban — a jövő fia. Őt hangulatos, szép képből vonul fel előttünk a zsidó történelem. Forgács Sándor buzgó munkássága a kis szereplők közül valóságos művészeket faragott és mindegyik szívvel-lélekkel játsza meg szerepét. Ilyenformán valóságos művészi teljesítményben volt részem, amint végig hallgattam Ben Atid színművének tegnapi esti próbáját.

A „Bét Jiszrael” (Izrael lánya) Debora királynői alakját jelenteti meg az első képből. Majd Slom Ciona királynő udvarába visz el, ahol ragyogó, keleti táncosnők, szépséges héber lányok léptek táncokat a királynő előtt. A vérbeli héber táncosnőket Kolozsvár legbájosabb kislányai reprezentálják itten, akiket Papp Vera táncanárnő tanít be a hangulatos balettre. Majd Rómába ugrunk át egy pár percre, ahol Jeruzsálem pusztulása után odahurcolt zsidó hősöket őrésároja Róma esőseleke. Jupiter szembetalálkozik Jehovával. Jupiter győz a testen, de Jehova a lelken. A zsidó hősök indulót énekelve Istent dicsőítve mennek népükért a halálba.

És aztán: jön a Gáluth. Zsidó asszonyok ülnek Babilon vizeinél és sirnak. Imájukban Jerusolájim, szavaikban könny. Forgács Sándor mesteri kézzel esiszolja a hangokat és tanítja a deklamációkat. A darabnak ez a része könynyegik meghatóan szép...

És eltelik kétezer év. Most már újra Palesztinában vagyunk és pedig 1931-ben. Másfél évvel az arab megszárlások után. Egy ujonnan jött chaluca panaszkodik, hogy a kapa feltörte kezét. A színpadon megelevenedik a zsidó jövő.

Azt hisszük, a siker teljes lesz. Mert a WIZO előadása megérdemli a közönség érdeklődését. (—lay)

Nagy k tüntetés

A CFR aiki gyűlését tüntetés a kommunista tatiást fogantat

Bucuresti-Buk Uj Kelet tudósít este kommunisták erőlyes rendőri b A Locomativa v népes gyűlésre sok és a bérredu A gyűlés szónok a bérredukeciók e CFR alkalmazmány ne alkalma miután a CFR hivatalnak.

A gyűlésen ismert bukaresti A kommunisták venni a gyűlés re janak ki az uccá a bérredukeciók e cios beszéd han izgatták a tömeg abeugolyva az ucc aszisztáló detekti értesítették a ahonnan nagysz mény és egy esz helyszinre.

Amikor a tünt felkészültséget, v terembe, ahonnan kal felszerelve jö nista izgatók arra hogy támadja me marosan parázs v nek az lett a vége paranesnoka sorti göbe.

Egyetlen sérülé süz a tömeg ked tüntetésétől. A ren oszlatta szét a tö letartoztatást foga tatottak között a kommunista agitá

Ujabbán is zuhant az

London, január és ezüst kereskedő napokban Londoni A gyűlésen megvi mos esését. Sir Jo ezüstkoncerta elnö ezüst áresésének t Az első áresés 150 amikor az arany n ayit ért, mint rivá már tienőtszöröse aranyának, 1900-b Az utóbbi 30 évber lás, az ezüst szint dett esni. Ma az sát érír az ezüstne

Az ezüstinfláció adó — különösen a gadaságát veszélye ugyanis az ezüstn előtt még ugyanaz amint évezredekkel ben ennek a neme világon módfölött államok ujabbán t, ami a tömegek idézett elő. Ma má van az ezüst kicsi árak emiatt maga Kina és Indokina bi hónapokban az se miatt erősen v ban az angol korn delt ki azzal a felá ják meg a módoza ett India keresked szalendülhet régi

Az értekezlet el nemzetközi ezüst- sze, amelyben az ő ezüsttermelés folyú gukat. Elsősorban Mexikó, Kanada, a Kanada és az Egyé se dolgoztak egy, a zizálására vontkozó

A proféta

Edmond Flég me Ára 100 KAPHATO A KÖNYVOS

Nagy kommunista tüntetés Bukarestben

A CFR alkalmozottainak nagygyűlését tüntetésre használták fel a kommunisták. Ötven letartóztatást fogantatosított a bukaresti rendőrség

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarestben ma este kommunista tüntetés volt, amelyet erélyes rendőri beavatkozás osztott szét. A Locomotiva vendéglő nagytermében népes gyűlésre gyűltek össze a vasutasok és a bérredukciók ellen tiltakoztak. A gyűlés szónokai hevesen tiltakoztak a bérredukciók ellen és követelték, hogy a CFR alkalmazottaival szemben a kormány ne alkalmazza az áldozati adókat, miután a CFR nem tekinthető állami hivatalnak.

A gyűlésen résztvevők közé több ismert bukaresti agitátor is elvegyült. A kommunisták szónokai ráakarták menni a gyűlés résztvevőit, hogy vonuljanak ki az utcára és ott tiltakozzanak a bérredukciók ellen. Több heves igatós beszéd hangzott el és ezek felhívták a tömeget, mely a kormányt megborgolva az utcára vonult. A gyűlésen azisztáló detektívek azonban közben értesítették a központi rendőrséget, ahonnan nagyszámú rendőrökülönítmeny és egy csendőrszaksz vonult a helyszínre.

Amikor a tüntetők látták a hatósági felkészültséget, visszavonultak a nagyterembe, ahonnan dorongokkal és botokkal felszerelve jöttek vissza. A kommunista igatók arra biztatták a tömeget, hogy támadja meg a karhatalmat. Hamarosan parázs verekedés támadt, melynek az lett a vége, hogy a rendőrséget parancsnoka sortűzet vezényelt a levegőbe.

Egyetlen sérülés sem történt, de a sor tüz a tömeg kedvét elvette a további tüntetéstől. A rendőrség ekkor botokkal szellette szét a tömeget és mintegy 50 letartóztatást fogantatosított. A letartóztatottak között a város ismert néhány kommunista agitátora is szerepel.

Ujabbán ismét nagyot zuhant az ezüst ára

London, január 29. Az ezüstbányák és ezüst kereskedők reprezentánsai a napokban Londonban gyűlést tartottak. A gyűlésen megvitatották az ezüst rohamos esését. Sir John Hooping, az egyik ezüstkoncsern elnöke előadást tartott az ezüst áresésének történeti fejlődéséről. Az első áresés 1500-ban következett be, amikor az arany mindössze tízszer annyit ért, mint riválisa, az ezüst. 1700-ban már tizenötöszöröse volt az ezüst az aranyhoz, 1900-ban a harmincszorososa. Az utóbbi 30 évben jött a nagy összeomlás, az ezüst szinte reménytelenül kezdett esni. Ma az arany nyolcvanszorosát ér az ezüstnek.

Az ezüstinfláció — mondotta az előadó — különösen az ázsiai államok közgazdaságát veszélyezteti. E népek között ugyanis az ezüstnek néhány évvel azelőtt még ugyanaz a vásárló ereje volt, mint evezreddekekkel ezelőtt, holott közben ennek a nemes fémnek az értéke a világban mérföldöt esökkent. Az ázsiai államok újabbán aranyvalutára tértek át, ami a tömegek között óriási pánikot idézett elő. Ma már mindenki tisztában van az ezüst kicsiny értékével és az arak emiatt magasra felszöktek. India, Kína és Indokina kereskedelme az utóbbi hónapokban az ezüst értékesítésének miatt erősen visszafejlődött. Indiában az angol kormány bizottságot rendelt ki azzal a feladattal, hogy vizsgálják meg a módozatokat, amelyek mellett India kereskedelmi élete ismét visszazalendülhet régi állapotába.

Az értekezlet elhatározta, hogy nagy nemzetközi ezüst-konferenciát hív össze, amelyben az összes államok, ahol ezüsttermelés folyik, képviseltetik magukat. Elsősorban tekintetbe jöhet Mexikó, Kanada, az Egyesült Államok, Kanada és az Egyesült Államok már ki is dolgoztak egy, az ezüst árának stabilizálására vonatkozó tervet.

A proféta gyermek

Magnum Fleg megrázó midő regény. Ára 100 lej és portó. KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN

Csaknem százezer középiskolai tanulója van Romániának

A liceumokban és gimnáziumokban 48 ezer fiú és 25 ezer leány tanul

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásiügyi minisztérium statisztikát készített a romániai középiskolák tanulóinak számáról. A tartományi igazgatóságok által beszolgáltatott adatok szerint a különböző gimnáziumokban és liceumokban összesen 73 ezer 304 tanuló van. Ezek közül 48 ezer 153 fiú és 25 ezer 151 leány.

A tanítóképződék növendékeinek száma 19 ezer 319-et tesz ki, míg a szemé-

náriumoknak 4052 hallgatójuk van. A különböző iskolák növendékeinek számát hozzávéve, a romániai középiskolákban az 1930-31. iskolaévben összesen 96 ezer 675 diák tanul.

A kormány intervenciál a vasutnál, hogy kedvezményes tarifával szállítsa a raktárakban felhalmozott árukat

Csak egyszer fogják számítani a gabonaszállítmányok után járó speciális illetéket

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági bizottsága szerdán este újabb ülést tartott, amelyen a szakminisztereken kívül jelen voltak ugyyszólván az összes miniszterek. A bizottság elsősorban a genfi európai konferencia határozataival foglalkozott és utasította a földművelésügyi minisztert, gondoskod-

jék a májusban összeülő újabb konferencia részére szükséges statisztikai adatok összeállításáról, elsősorban a gabonakészletekre és a gabonaexportra vonatkozólag.

Elhatározta ezután a bizottság, hogy a közlekedésügyi minisztérium útján intervenciálni fog a CFR-nél, alkalmazzon speciális kedvezményes tarifát az

egyes telepeken vagy raktárakban felhalmozott áruikkal elszállíthatására. Az ipar és kereskedelmi minisztérium fogja a CFR-el közölni, milyen termelési ágakban milyen készletekről van szó. Kérni fogják a CFR-t arra is, hogy a gabonaszállítmányok után vagononként járó speciális illetékeket csak egyszer számítsák.

Titokzatos politikai dráma az orosz-román határon

A moszkvai szépművészeti akadémia egyik tanára a Dnyeszteren keresztül uszva akart Romániába menekülni, az orosz határőrök rálöttek és mire román területre ért behalt sérüléseibe

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kisenevi jelentés arról számol be, hogy a Dnyeszter partján, a román-orosz határon az elmúlt éjszaka véres dráma játszódott le. Chiteani község közelében a román határőrök egy adott pillanatban arra lettek figyelmesek, hogy az orosz parttól puskalövések dördülnek el. A lövések irányából kiindulva, észrevették, hogy a Dnyeszteren át egy férfi igyek-

szik igen nehezen uszva átjutni a román partra.

Az ismeretlen férfi már-már elérte a román partot, midőn elhagyta ereje és kétségbeesett segélykiáltást hallatott. A román granicsárok a partra segítettek a menekültöt és bevitték a legközelebbi őrházba. Ott megállapították, hogy több sebből vérzik. A menekült rövid időre visszanyerte eszméletét és elmondta, hogy Cserbacevnek hívják és a

moszkvai szépművészeti akadémia tanára. Röviddel ezután ismét elvesztette öntudatát és két órai haláltusa után kiszüvedett.

A Tighinában ülésező román-orosz állandó vegyesbizottság ma délelőtt elhatározta, hogy a holttestet kiadják Oroszországnak. Cserbacev szökésére vonatkozólag semmitse misikerült megtudniok a román hatóságoknak.

Országaszerte lezajlottak a részleges választások

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap az egész ország területén lezajlottak a részleges választások, amelyeknek kimennele elé rendkívüli érdeklődéssel tekintettek politikai körökben. Ezek a választások voltak hivatalosan annak megállapítására, hogy a politikai pártok erőviszonyai között milyen eltérések történtek az utóbbi időben. Az 1928 decemberében megtartott általános választások a nemzeti-parasztpárt megsemmisítő fölényű győzelmét eredményezték. Az egy évvel később megtartott községi és megyei választások már a nemzeti parasztpárt népszerűségének jelentős visszaeséséről tettek tanúságot.

lasztások. Krassó és Teleorman megyében egy-egy szenátort, Bihar, Csernovitz, Putna és Vlascamegyékben egy-egy képviselőt választottak meg. A liberálisok sánszait az a körülmény csökkentte ezeken a választásokon, hogy csaknem mindenütt megszólva mentek a küzdelembe. A hivatalos liberális jelölt mellett mindenütt fellépett George Bratianu egy-egy párthive is, sőt Vlascamegyében ezenfelül még Ian Florescu volt igazságügyminiszter is jelöltette a maga emberét. A szavazatok megoszlása mindenütt az egységesen fellépő kormánypart malmára hajította a vizet.

A választási agitáció rendkívül élénk volt, a pártok valóságos elárasztották a megyéket kortesekkel, röpiratokkal, alkalmi újságokkal és egyéb választási publikációkkal. Az ellenzéki pártok az utóbbi napokban arról panaszkodtak, hogy a kormány igyekszik a választások eredményét meghamisítani s a közigazgatási apparátus segítségével biztosítani a maga számára a győzelmet. Különösen a választói igazolványok kiosztásának módja ellen merültek fel panaszok. Ezzel szemben a független lapok megállapítása szerint a kormány ezúttal is mindent elkövetett, hogy a választások tisztaságát biztosítsa. Mihailache belügyminiszter körtáviratot intézett a vármegyei prefektusokhoz, felhívta figyelmüket arra, hogy tartoznak a választások szabadságát és törvényességét respektálni.

A választásokról lapzártáig nem futottak be részletes eredmények.

Azóta nem konzultáltak meg a választótestületet, amelynek szimpátiáiról nem lehetett tudni, hogy milyen mértékben távolodott el a kormánytól és ha igen, melyik ellenzéki párt felé tendált. A részleges választásoknak volt azonban egy másik elvi fontossága is. Annak megállapítása, hogy a választók érdeklődnek-e a választás iránt, vagy pedig távolmaradásukkal azoknak adnak igazat, akik nem szünek meg hangoztatni, hogy Romániának más kormányzati formára és rendszerre van szüksége.

Hat vármegyében voltak tegnap vá-

Kereskedők! Konfektósok! Masamókok! Szalonok figyelmébe! Ne vigye pénzt külföldre! Olcsó külföldi áruk! Bál, estélyi ruha és kabátvirágok! Mindennemű divatlap és saját tervezés szerinti himzések. Batikolás és mintázás mindennemű anyagra. Minden megrendelést 24 óra alatt elintézem. Frankó szállítom.

„HELICON“
Iparművészeti- és himző-műterem
ORADEA, str. Rimanóczy 4. I. emelet

Kisebbségi és szociális szempontból jelentős fejlődést mutat Kolozsvár ezévi költségvetése

Megválasztották a polgári szakbizottságokat

Uj-Kolozsvár, január 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszas huzavona után tegnap végre megszavazta Kolozsvár város közgyűlése az 1931. évi költségvetést. Ez a költségvetés egy gazdasági, mint kisebbségi szempontból jelentős előhaladást mutat az előző évi költségvetésekkel szemben. A köztisztviselők illetékei jelentősen felemelésre kerültek, nem szaporította a polgárság terheit, sőt ellenkezőleg, a telepádók lényeges leszállítása révén nagyban enyhítette azokat. Különböző takarékosági rendszabályok révén mégis sikerült az adott lehetőségekhez képest reálisnak mondható költségvetést összeállítani. A tisztviselői fizetések, az áldozati adón kívül, több mint hárommillió lejjel csökkentek, ami különböző leépítések által volt elérhető.

A kisebbségi iskolák

Míg a város régi költségvetései egyszerűen alig fordítottak valamelyes gondot a szociális szükségletekre és a kisebbségi intézményekre az idei költségvetés, ha nem is az arányosságuk megfelelően, de mégis respektábilis összegeket fordít ezekre a célokra. A kisebbségi iskolák államsegélyét 300 ezerrel egymillióra emelték fel és a kisebbségi egyházaknak 200 ezer lej szubvenciót szavaztak meg. A kisebbségi leánykereskedelmi iskola 100 ezer lejt, a munkásotthonok ugyancsak 100 ezer lejt kapnak. A Magyar Színház szubvenciója 300 ezerrel 500 ezerre lett felemelve s a munkanélküliek segélyezésére kétmillió lejt irányzott elő a költségvetés. A különböző egészségügyi intézmények szintén fokozottabb támogatásban fognak részesülni ebben az évben a város részéről.

Zsidó intézmények szubvenciója

A zsidó városi tanácsosok munkájának eredményeként egy csomó zsidó intézmény részesült városi szubvencióban ebben az esztendőben. Függetlenül attól, hogy a kisebbségek részére megszavazott tételekből a zsidóság is szám arányának megfelelően részesül, a közgyűlés megszavazott a zsidó kórháznak 100 ezer lejt, a Napközi gyermekotthonnak 25 ezer lejt, a zsidó Árvagondozó tanoncotthonainak 60 ezer lejt, az iparos aggmeháznak ugyancsak 60 ezer lejt. E két utóbbi tételt, előzetes megbeszélés alapján, Schwartz Jakab indítványára szavazta meg a közgyűlés. Jó lehet ezek az összegek korántsem állnak arányban a szubvencionált intézmények fontosságával és a város erkölcsi kötelességével, mégis első lépésnek kell tekinteni az igazságosabb városi adminisztráció és gazdálkodás felvezető uton.

Polgári szakbizottságok

A tegnapi közgyűlés utolsó pontja a különböző polgári bizottságok megválasztása volt. A választás eredménye a következő:

Jogi bizottság: Dr. Sebestyén József, dr. Weisz Jenő, dr. Krausz Imre, dr. Hirsch Elemér, dr. Schwartz Lajos, dr. Deutscher Géza, dr. Bulbuk Ernő, dr. Erszényes Samu, dr. Gabányi Imre, dr. Toleiu Joachim, dr. Coroiann Iuliu, dr. Flaviu Laurentiu.

Minden kérdésre feleletet ad a

A GÉNIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb. minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240-lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Jóleti bizottság: Özv. Neuberger Zsigmondné, dr. Brunner Sándorné, dr. Nossin Erzsébet, Boila Livia, Deleu Olivia, Serban Mária, Ujvárosi Miklós-né, Mikó Lőrinc, Sulyok István, Jordáki Lajos, Dragla Joan és Ujhelyi Margit.

Pénzügyi bizottság: Dr. Ligeti Sándor, dr. Balázs Endre, Moskovits József, Peculea Marius, Comsa Virgil, Opreanu Cezar, Belényi Sándor, Erdélyi Kálmán, Schnek Ferenc, László Endre, Somogyi András és Kovács Endre.

Agrárbizottság: Capusan Gavril, Pavel Alb, Balázs István, Szilágyi András, dr. Calatan Joan, Turdean József.

Egészségügyi bizottság: Dr. Büchler Dezső, Nagy Samu, dr. Löwi Jenő, dr. Basiota, dr. Kernbach, dr. Slavoahe, Ligeti Imre, dr. Neufeld Jenő, dr. Bálint Zoltán, Seitz Vilmos, dr. Feszt György és Gspan Károly.

Építési bizottság: Heves Vilmos, Deveseri Emil, Steiner Izsó, Klein Gyula, Ölbaum Aron, Negrutiu Emil, Bohatiel Leo, Tilea Eugen, Moldovan Anton, Kovács Gyula, Viola Kornél, Csek József, Onokai István, Raffai István, Oltean Petru, Lesztis József, Váro József és Jagamos Alexandru.

Ezenkívül minden bizottságba négy-nyolc tanácsost is beválasztottak.

A spanyol köztársasági diákság formális revolverharcot vívott Granadában és Sevillellában a rendőrséggel

London, január 29. Madridi jelentések szerint a spanyol fővárosban, továbbá Granadában, Saragossában és Valladolidban tovább tart a diákság forradalmi tüntetése. Granadában a sztrájkoló zavargó diákok központosították a rendőrség központi épületére. A hatalmas háztömb csaknem összes ablakait bezárták. A rendőrök riasztó lövéseket adtak le először a

levégoibe, később a zavargó főiskolai hallgatók közé. Több diák megsebesült. A támadók a revolverharc után az egyetem épületébe vonultak, ahol elbarrikádozták magukat. A rektor nem engedélyezte a rendőrségnek az egyetem elleni elmozdított ostromát. Sevillellában szintén uccai revolverharcok folytak a sztrájkoló és a karhatalom között.

A Daily Mail szenzációs értesülése szerint a szovjet 1931-ben elsősorban a légi haderejét fogja fejleszteni

Az orosz légi flotta egyenlő erejű a legnagyobb európai államok légi erejével

London, január 29. A Daily Mail szenzációs, bizonyára világszerte nagy feltűnést okozó eredeti moszkvai tudósításban számol be a szovjet legújabb hadikészülődéseiről. A Daily Mail cikke szerint a szovjet 1931. évben elsősorban légi haderejét fogja fejleszteni. A szovjet urainak véleménye szerint az aeroplánokra feltétlenül szükségük lesz, ami kor elindulnak régóta tervezett szörnyű hadjárataikra, hogy leigázzák egész Európát.

A szovjet ide s tova hat éve, 1925-ben kezdte meg légi haderejének építését, de ma már hatalmas arányúvá nőtt és a szakértők véleménye szerint az orosz

légi flotta egyenlő erejű a legnagyobb európai államok légi flottájával, de a legtöbbet erőben, felszerelésben felül is mulja.

A szovjet óriási összegeket költ a repülés tudományos előbbvitelére, de különösen a mérgező gázak tételére. Oroszország pilótaiskoláiban ezidőszent 18.000 pilóta tanul s ezek a lehető legalaposabb kiképzést nyerik, amire elég példa, hogy a tanfolyam három évig tart. A készülő pilóták között igen nagy számmal vannak asszonyok is és ezek résztvesznek a hadi aeroplánok minden felhasználási módjában, a bombavetés mesterfogatásaira is kitanítják őket.

Az új orosz pilóták óriási tömegét hatezer német kiképzőtiszt tanítja. Az orosz hadi légi flotta hatalma megnövekedését a szovjet idáig meglehetősen eltakarta a világ elől, mert légierejének növelését azzal az ürüggyel készítette elő, hogy a kereskedelmi repülést fejleszti.

Az utóbbi hat esztendő alatt tizenkét repülőgépkészítő gyárat építettek s ezekben főleg 1929 óta éjjel és nappal dolgoznak. A repülőgépgyárakra szükséges összegeket minden lehetséges erőszakkal szedik ki az orosz munkások és parasztok zsebéből, igen nagy összegeket köszönhetnek a sorsjátékokon maradt nyereségeknek is.

1929 végén az „Osoviahkin“ (repülő és kémiai társaság) a legnagyobb erőfeszítéseket tette, hogy az orosz pilóták képezzék a téli időben való repülésre. Ezerszámra gyártották a első aeroplánokat. Ezek közönséges gépek, de ha leszállásra kényserülnek, a szárnyak összehajthatók és a pilóta nagy sebességgel haladhat a jégen és a havon át. Igen jelentős eredményeket ért el abban, hogy a gépeket biztonságosan a befagyás ellen. Az 1931. év programjában elsősorban a nagy, sokmotoros gépek építése szerepel. Ezek a gépek alkalmasak nagy távolságok be repülésére bármely időben.

A vörös hadsereg légiügyi osztályának vezetője, Khorokoff tábornok, ebben az esztendőben a légi haderőt elsősorban a városok bombázásában gyakoroltatja. A pilóták nagy tömegekben, negyvenével, ötvenével szállnak fel és gyakorolják a városoknak órákon át tartó bombázását. Khorokoff tábornok taktikája szerint az elkövetkezendő háborúban az orosz légi haderő a megtámadásra kismért városok ellen elsősorban a „morális“ aeroplánokat küldi hareba, amelyek csak azzal a céllal hajigálnak bombákat, hogy pánikot okozzanak. Utóbb következnek a súlyos, nehéz gépek, amelyek hatalmas bombákat dobálnak, alkalmasakat arra, hogy romba döntsenek egész háztömböket. Ezek után kerül sor a gyújtógépekre, amelyekről ledobott bombák lángborítják a romokat. Az orosz légi haderő sorrendben utolsónak mérgező gázokkal telt bombákat hajigáltak le.

A kolozsvári Aviva-Barisszia szervezet Noár-estélye. Február 7-én, szombaton este rendezik meg a kolozsvári Aviva-Barisszia szervezetek tradicionális műsoros Noár-estélyüket, amelynek programján Kolozsvár zsidó társadalmanak összes vezéralakjai szerepelnek.

Újra Ripka Ferencet választották meg Budapest főpolgármesterévé. Budapestről jelentik: A törvényhatósági közgyűlés ma főpolgármesterré újraválasztotta Ripka Ferencet. A leadott 18 szavazat közül 163-at kapott Ripka Ferenc 18 szavazatot Bódy Tivadar és hatmat Kozma Jenő. A szavazás eredményének kihirdetése után küldöttség hívta meg Ripka Ferencet a közgyűlésbe, ahol megjelenve, letette hivatali esküjét.

Poincaré állapota kielégítő. Párisból jelentik: Poincaré kezelőorvosai közölték a sajtóval, hogy a volt miniszterelnök állapota továbbra is teljesen kielégítő. Most is naponta több órára elhagyja ágyát.

Földrengés volt Albániában. Párizsból jelentik: A Havas távirati irodájelenti Tiranából, hogy Albánia déli részében Korica környékén erős földrengés volt, amelynek következtében a Korica környező falvakban számos ház összeomlott. Eddig három halottat és három sebesültet jelentettek.

Pécset huszonöt százalékkal nő van, mint férfi. Pécsről jelentik: nemrég végrehajtott népszámlálás adatai szerint Pécis lakossága 1920-ban 56.000-ról 61.000-re emelkedett. A népszámlálás legérdekesebb eredménye az, hogy a városban 25 százalékkal nő van, mint férfi.

Kétszáznyolcvan mentelmi tárgy a német birodalmi gyűlés előlönbizottsága. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés bizottsága szerződést tart, amelyen 280 mentelmi tárgy kerül tárgyalásra a képviselők szövetségi és a köztársaságvédelmi törvény megsértései miatt.

**A v...
tik**

Hogyan

Viseul-de-S
Uj Kelet tud...
A. P. S.), M...
miniszter fels...
szerül, szürk...
egyik eldugot...
könny, sóhaj...
den éhes óráj...
Mert mázsá...
gas kormány...
zsidó család...
dagadnak az...
kell nézni, mi...
egy elő város...
lanköltségen...
ezer szerenesé

Az ügy elő...
hogy Felsővis...
kat erő közbil...
évtizedes per...
rium idejében...
szolgáltatás...
ben a legfelső...
tokossági erd...
tött s a ráköv...
is fogtak a...
közben a n...
uralomra és k...
tők folytán a...
és a felsővisi...
szárja odakeri...
rei mellé: a N...
Ekkor vette...
Nap-nap után...
kat, kilineselt...
politikai pote...
tek a kormány...
audiencián jel...
előtt és később...
denütt könyör...
kik munkát és...
urai végre rá...
ra és megállap...
dik Visóra M...
légiügyi minisz...
az ügyet.

Nos, Mihala...
ta a kooperáci...
erdőigazgató...
megmentését...
felépit egy f...
fog termelni...
Jól értsük m...
ai, újat, sok-s...
dön Felsővisó...
rész rég szel...
és mármilyen...
mennyien az...
sére állottak...
a C. A. P. S.

Sulyos mil...
egy fűrészebe...
lendítőkerekei...
feje kókkadt...
súlyos milliók...
tett teremteni...
De hogy Mit...
a fűrészfel...
ezzel kezdte...
a C. A. P. S.

Kezdetben v...
munkás bojko...
mizált kinevár...
Felsővisóra eg...
(aki különben...
ranggal szerep...
ruháztak fel...
elad és költ...
azzal az eltök...
zá Visón a m...
minden zsidó...
minden zsidó...
S Marin...
olyan elővigy...
hogy működés...
te fantasztikus...
építésénél péld...
zására sem...
zsidót. Hogy t...
lehet kapni, r...
oda strohmann...
arra, nehogy...
gató megtudja

A máramarosi zsidó nyomorúság nyomában

A vaspárda szellemében vezet- tik a felsővisói állami fűrész- származékot

ahol Marin igazgató, a vaspárda kapitánya az ur, zsidó munkást nem alkalmaznak és zsidó-
nak még bemenni is tilos a fűrész kapuján

Hogyan veszik ki a kenyeret a felsővisói zsidó famunkások szájából

Visoul-de-Sus-Felsővisó, jan. 29. (Az Új Kelet tudósítójától.) A Casa Automomă a Pădurilor Statului (röviden C. A. P. S.), Madgearu földművelésügyi miniszter felsővisói kirendeltsége. Egyszerű, szürke épület a visói piac tér egyik eldugott sarkán, mégis mennyi könny, sóhaj és átok száll a nap minden órájában e komor falak felé. Mert mázsás sulyok raknak a magas kormány jóvoltából nyolcszáz visói zsidó család mellé. A homlokokon kidagadnak az erek, de azért tehetetlenül kell nézni, miképpen zuhan temetővé egy élő város s hogyan hajszolnak államköltségen az éhínség karjaiba határozatlanul elszármazott lelket.

A C. A. P. S. bevonul Máramarosba...

Az ügy előzményeihez tudni kell, hogy Felsővisónak van egy százmilliókat érő közbirtokossági erdője, amely évtizedek per útján már a régi impérium idejében is megjárta az igazságszolgáltatás valamennyi fórumát. 1927-ben a legfelsőbb Semmitörvényszék a közbirtokossági erdő felosztása mellett döntött s a rákövetkező esztendőben hozzá is fogtak a végrehajtáshoz. Csakhogy közben a nemzeti-parasztpárt került hatalomra és különböző politikai intrikák folytán a végrehajtást beszüntették és a felsővisói közbirtokossági ügy dosz szarja odakerült többi, szomorú testvérei mellé: a Nagy Sülyesztőbe.

Ekkor vette kezdetét a visói tragédia. Nap-nap után írták a memorandumokat, kilékeltek minden elképzelhető politikai potentátnál, deputációba mentek a kormány minden egyes tagjához, audiencián jelentek meg a régensztánés előtt és később az uralkodó előtt, mindenütt könyörögtek, hogy adjanak nekik munkát és kenyeret. A kormány urai végre ráuntak a visói deputációkra és megállapodtak abban, hogy leküldik Visóra Mihalache akkori földművelésügyi minisztert, hadd vizsgálja meg az ügyet.

Nos, Mihalache Visóra jött, felosztatta a kooperatívát, elhelyezte Petrovan erdőigazgatót és abban látta a helyzet megmentését, hogy az államkincstár felépít egy fűrészszármazékot saját kezelésben fog termelni fát.

Jól értjük meg: fűrészszármazékot kellett építeni, újat, sok-sok millióért, akkor, amidőn Felsővisón a már meglévő hat fűrész rég szelnek eresztette a munkásait és mármilyen feltételek mellett valamennyien az államkincstár rendelkezésére állottak.

Súlyos milliókat kellett befektetni a fűrészbe akkor, amidőn hat fűrész lefektetése állottak, sok ezer ember feje köcsög lett az éhségtől és ezekkel a súlyos milliókkal munkakalkulációkat lehetett teremteni számukra.

De hogy Mihalache miniszter akarta, a fűrész felépült, szinte napok alatt s ezzel kezdte meg működését Felsővisón a C. A. P. S.

Zsidónak tilos a bemenet!

Kezdetben volt a gyűlölet és a zsidó munkás bojkottálása. Mert az autonómizált kincstári erdőket vezetői leküldtek Felsővisóra egy Marin nevű igazgatót, (aki különben a Vaspárdánál kapitányi ranggal szerepel) széleskörű jogokkal ruházták fel egy embert, aki tesz, vesz, elad és költ saját akaratára szerint s aki azzal az eltökéltséggel szándékkal fogott hozzá Visón a munkához, hogy bojkottál minden zsidó munkást és összeroppant minden zsidó egzisztenciát.

S Marin igazgató programjában olyan elővigyázatos és következetes, hogy működésének egyes részletei szinte fantasztikusnak tűnnek. A fűrész építésénél például még kavics fuvarozására sem alkalmaztak egyetlenegy zsidót. Hogy terméskövet csak zsidóknak lehet kapni, román embert állítottak oda strohmannak s kinosan ügyeltek arra, nehogy isten ments Marin igazgatót megtudja a valót.

A visói zsidó iparosságának különös speciálitása a kőművesség. Newyorkban és Buenos-Airesban a jólkereső munkások közé számítanak és munkájukkal mindenütt jó hírt és becsületet szereznek. S a visói államfűrész vállalkozója, amikor egy zsidó kőművest alkalmazott és ez Marin tudomására jutott, munka közben kénytelen volt őt elbocsátani.

Hogy a kép tökéletes legyen elmondjuk azt is, hogy Marin elesapta a visói állami fűrésztelep kapusát azért, mert nem tartotta be a regulamentet és a kapun beengedett egy zsidót.

Mert Visón, ahol a hat meglévő, de rozsdásodó fűrész mellé Mihalache miniszter jóvoltából egy hetediket építenek, egy újat, sok-sok millióért, mondom, Visón az állami fűrésztelep kapuján zsidónak bemenni tilos.

Kereskedő szellem helyett Vaspárda szellem...

De nézzük csak meg, vajjon hogy bo-

nitolja le e roppant vállalkozás üzleti részét Marin igazgató?

Memorandum fekszik előttünk, olyanok írták, akik évtizedek óta dolgoznak a faszakmában és ennek a szakmának minden egyes csinját a legapróbb részleteig ismerik. Innen tudjuk meg, hogy a C. A. P. S. 1930-ban 40 ezer kubikméter fenyő gömbfát dolgozott fel. A faanyagot felaprították minden előzetes méret, vagy rendelés nélkül és ma piramiszerű kazlakba rakva áll és várja azt az örült vevőt, aki hajlandó volna ezt az anyagot megvenni.

De azért a C. A. P. S. veszett irammal folytatja tovább manipulációit és igyekszik alapos konkurrensnek bizonyulni. Legutóbb a község erdőjéből 58 holdnyi terület került árverésre és az összlakosság megelégedésére két világcég pályázta meg az erdőt. Elképzelhető a megrökönyödésük, amikor a pályázók között felbukkant a C. A. P. S. is. A két cég visszavonult, hiszen az ál-

lamkincstárral a versenyt senki sem hajlandó felvenni. A pályázók között ekkor a C. A. P. S. egyedül maradt és az árverés eredmény nélkül záródott.

Az államkincstárnak tehát, ugylátzik, kevés az erdője Felsővisón, minden árverésen részt vesz s kihasználva azt az előnyt, hogy nem fizet adót, mindenütt a legmagasabb árat igéri. De hogy gatteristák, cirkuláristák, szortírozók, egyszóval szakmunkások Visón csak zsidók között vannak, őket pedig nem türi Marin ur az ipartelepén, — vaktában aprítják az államkincstár fáját és a piramiszerű kazlak nap-nap után mindjobban emelkednek az ég felé.

Ahol a kincstár cujkával fizet...

De ha kereskedő szellemnek nyoma sincs a visói kincstári fűrésznel, annál több nyoma van Zelea Codreanu szellemének.

Marin ur Felsővisót állami kolóniának szeretné látni. Az állami fűrésznel zsidót nem hagy munkához s gondja van rá, hogy mindenütt ott legyen a C. A. P. S. és kihasználva a kincstári fórt, üssön el a kenyértől és a munkától minden magánvállalkozást.

Marin urnak gondja van rá, hogy a munkás ne kapjon pénzt a kezébe. Ellenben nyit három kocsmat, az erdőbe, a fűrésznel és a községbe és fizeti a munkásokat cujka-bonokkal.

S Marin ur boltot nyit, ahol minden cikket be lehet szerezni s versenyáron alól árul, hiszen az államkincstár pénzével könnyű konkurrálni s a munkás hónapokon át nem lát egy banit sem, nehogy tévedésből egy zsidó üzletébe jőjjön.

Schön Dezső

Newyorkban és Görögországban katasztro- fális méreteket ölt az influenza-járvány

A görög parlament ülészakát berekesztették a járvány miatt

London, január 29. A Times newyorki távirata szerint Newyorkban 3091 influenza eset közül 384 volt halálosvégű s 3919 tüdőgyulladásban megbetegedett közül 1822-en haláloztak el.

A járvány Newyorkban tovább terjed. 227 újabb súlyos influenza-esetet jelentettek az utóbbi huszonegy óra-

ban s közülök máris meghalt 31, míg 247 tüdőgyulladásban megbetegedett közül egy nap alatt 106 haláloszt történt.

Párizs, január 29. Athéni jelentés szerint a görög kormány négy minisztere influenzája miatt még mindig nem hagyhatja el betegszobáját. A társadalmi és közélet a járvány ijesztő terje-

dése miatt csaknem teljesen megbénult. Minden városból naponta többszáz újabb megbetegedést és számos haláloszt jelentenek.

A Press Association jelenti Athénből, hogy a görög parlament ülészakát az influenzajárvány miatt berekesztették.

Főbelötte magát Grünbaum Soma, a Krassószőrényi Takarékpénztár igazgatója

A pénztézet válsága felőrölte a bankigazgató idegeit

Lugoj-Lugos, január 29. (Az Új Kelet tudósítójától.) Szerdán este futótüzként terjedt el Lugoson az a hír, hogy a város zsidóságának egyik legtekintélyesebb tagja,

Grünbaum Soma, a Krassószőrényi Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója, főbelötte magát és azonnal meghalt.

A halálhír Lugoson óriási megdöbbenést váltott ki. Grünbaum Soma egyike volt a város közéleti kiválóságainak, aki évtizedek óta működik a Bánát egyik legjobb bonitáru bankjának élén. A Kereskedőtanács elnöke és évek hosszú sora óta a lugosi statusquo hitközség elnöke is volt. Személye bánátszerte köztiszteltetben állott és halálhíre az egész országrészben általános részvételt keltett.

Grünbaum Soma halálát tragikus események előzték meg. A Krassószőrényi Takarékpénztár Rt.-t az utóbbi hónapokban súlyos veszteségek érték. A rendkívül nagy forgalmat lebonyolító pénztézet egyike a legjobb bankoknak Bánátban, tizenötmillió befizetett alaptőkével és olyan tartalékalappal, mely az alaptőkét jóval túlhaladja. A bank betétállománya meghaladta a százmilliót.

A szerencsétlen körülmények között csödbe jutott krajovai Eskenazi Banknál a Krassószőrényi Takarékpénztár is súlyosan érdekelve volt

és ez a lugosi piacon ideges hangulatot teremtett. Az utóbbi hetekben a bankot

megrohanták a betétesek és a gigászi munka, amelyet Grünbaum Soma a bank szanalása érdekében az összes lugosi pénztézetekkel folytatott, teljesen felőrölték idegeit.

Annak ellenére, hogy a betétesek ostroma alább hagytak és a békés kiegyezés utja már-már megvalósítható volt,

Grünbaum nem bírta tovább idegekkel és tegnap este lakásán főbelötte magát.

Temetése ma, pénteken délután fog lezajlani. A Krassószőrényi Takarékpénztár Rt. szanalása érdekében egyébként a bánáti pénztézetek között tovább folytatnak a tárgyalások.

Szabadlábra helyezték Marosi Sándort,

akit a vizkeresztli kommunista tüntetésekkel kapcsolatban tartóztattak le

Cluj-Kolozsvár, január 29. (Az Új Kelet tudósítójától.) Emlékezetes, hogy a Kolozsváron Vizkeresztkor megkísérelt kommunista tüntetés alkalmával a rendőrség őrizetbe vette Marosi Sándor másodéves joghallgatót, akit azzal vádoltak, hogy a kommunista tüntetőket a hatóság személyekkel szemben való ellenállásra biztatta. Marosi Sándor őrizetbevétele azzal végződött, hogy a fiatal diákot, aki egészen véletlenül tartózkodott a helyszínén, amikor a kommunisták a moziból kitódultak, le tartóztatták, majd átkísérték az ügyészség fogházába.

A törvényszék vádpancája annak ellenére, hogy Marosi nem tett beismerő vallomást és bizonyítékul is csak az szolgálta ellene, hogy a kommunista tün-

tetés pillanatában állítólag tettenérték, elrendelte ellene a harminc napos vizsgálati fogságot. Két hét óta tart már Marosi vizsgálati fogsága és dr. Dunca Gerő a mai napig már számos tanur kihallgatást fogantatosított Marosi ügyében. A tegnap és ma lefolyt kihallgatások eredményeképpen végre beigazodott, hogy Marosi sem a hatóságok ellen nem izgatott és nem is tett nemzetkáromló kijelentéseket, mint ahogy azt a rendőrség közegei vallották. A vizsgálóbíró csoportjának értelmében Marosi Sándort ma délután szabadlábra helyezték és el is hagyta az ügyészségi fogházat.

HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

IROK - IRÁSOK

Visszatérők

Botos János riportregénye

Botos János a legjobb, világvárosi relációkban is kiváló riporterek egyike. A velejét látja az eseményeknek, a külső megnyilatkozás mögött azt, ami jellemző, ami tartós, aminek magyarából további fejlődések várhatók. Leír egy napieseményt és megvilágítja — nem tudakosan, de az esemény logikájából folyóan — az eset szociális, vagy erkölcsi vonatkozását. Ez teszi vonzóvá és tanulmányossá Botos János írásait. A „Visszatérők” regénye, de inkább a szerző élményeinek riportsorozata a háborúból. Botos János kint volt sokat a fronton, arany vitézségi örem is díszítette mellét a kitüntetések hosszú vonalán. Mégis — ez könyvből állapítható meg — számára nem csak az egyéni és kollektív bátorság élménye volt a háború. A szenvedéseknek és önfeláldozásnak, az emberiségnek és gonoszságoknak ebben a katlanában belenézett az emberi lélekbe és a háború emberében meglátta a jövő emberét. A Visszatérők alapjában egy emberesoport. Akik hazajöttek a fogságból és szívesen (?) állottak megint harcba. Persze nem mutatták igaz én-jüket, a háborús terrort inkább a legkülönbözőbb ravaszságokkal parizották ki. A könyv jól meglátott alakjai felkeltik az ember érdeklődését. Botos János iráskészsége pedig feszültséget hoz a könyvbe, amelyet olvasni helyenkint több az egyszerű lektűr-élvezetnél. Van nek emlékszerű részletek benne és ezek miatt is kell, hogy azok, akik a háborút átélték, de azok is, akikben fiatalok emléke csupán ez a világcsapás szívesen olvassák a Visszatérőket. (sz. i.)

EMIL LUDWIG — AZ ÉLET AJANDEKAI

Emil Ludwig január 25-én töltötte be ötvenedik életévét és önmagát ünnepelte azzal, hogy kiadta memoárjait címen: *Az élet ajándékai* (Geschenke des Lebens). Emil Ludwig ebben a könyvében nyolcszázötven oldalon keresztül ismerteti az arasznyi életét, amely nem lehet nagybőrméretű negyven-negyvenkét esztendőnél, mert hiszen az ember emlékiratokat csak attól az időtől kezdve jöhetnek számításba, amikor már vannak emlékei. Ötven éves korukban kevesen irtak memoárokat, ezt akkor szokás, amikor az emberi élet visszaível a gyermekkor felé. Az igazi öregség voltaképpen nem megmerevülés, nem kiszikkadás, hanem egy új kezdet, amelynek gyökerei a tapasztalatok dus és termékeny talajából táplálkoznak.

Emil Ludwig apja híres szemész volt Breszlauban. *Hermann Ludwig Cohennek hívták*. Azt írta róla fia, hogy annyira szenvedéllyel írta orvosi gyakorlatát, mint akármelyik színész, vagy énekes, vagy sakkozó az ő mesterségét. Emil Ludwig három részre osztotta könyvét. Az elsőben számot ad fejlődéséről, a másodikban arról beszél, hogy kikkel találkozott az életben, nemcsak nagy férfakkal, hanem ellenségekkel és irigyekkel is. A könyvnek ez a része a legértékesebb. A riport-történet ez-attal sokkal különönbözőbb minőségű, mint bármelyik eddig megjelent könyvében. Nagyon érdekesek a nyugat és kelet királyával való interjújai, diktátorokkal és egyéb hatalmasokkal való párbeszédei, találkozása Hardennel, Rathenauval és Einsteinnel, a legérdekesebbek a könyvnek e részében. Rathenauval való találkozásáról röviden emlékszik meg, de olyan jellegzetességgel, hogy abból nagyon világosan vázolódik föl a tragikus végű miniszter karaktere. „Az embernek első benyomása — írja — hogy Rathenau egy programember. A teán, a középfajta szívaron és egy szigorúan lemerő por-

Ügyvédi határ-időnapló 1931

Teljes angolvásonkötésben 480 lej.
Vidékre utárvételt küldi:
Lepage, Cluj

ció kalácson már meglátja az ember, hogy mintaszerű élet hordozójával áll szemben.” Nagyon kedves a könyvnek az a része, amely Gerhart Hauptmannról szól. Emil Ludwig tizenhat éves volt, amikor megismerte a költőt, aki egész nap nem tett egyebet, mint evett, ivott, sétált és mégis hirnevés volt. „Elhatároztam én is — mondja Emil Ludwig — hogy költő leszek.” A könyv az Uj Kelet könyvosztálya útján megrendelhető.

TEODOR LESSING: ZSIDÓ ÖNGYÜLÖLET

Teodor Lessingről tudják, hogy Budha filozófiájának a híve, de másképpen, mint Schopenhauer, akiről egyébként kimutatja, hogy óhindu szellemi kineve-

ket orozva sajátított el. Teodor Lessing olyan német zsidó családból származik, amelynek egy része már régen elhagyta vallását. Amely itt megmaradt a vallásközösségben, erősen asszimilálódott a németiséghez. Lessing azonban megmaradt zsidónak, sőt hosszú ráeszmélésel igaz zsidóvá fejlődött. Lessing ebben a könyvében állást foglal a zsidó „öngyűlölet” ellen és hat nagyarányú lélektani biográfiában (Paul Rée, Otto Weiminger, Arthur Trebitsch, Max Steiner, Walter Calé és Maxilian Harden) mutatja ki, milyen káros vonása a zsidóknak az öngyűlöletük. A könyv mindenképpen megérdemli, hogy olvassák.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján.

Egy német pilóta repülőgépjével az oroszánok közé zuhant

Berlin, január 29. Ernst Udet, a híres német pilóta, aki a Kilimandzsaro vidékére rendezett expedíciót, egy exotikus filmfelvételeket készítsen, most küldte el első értesítést barátainak az expedíció sorsáról. — Elmondja ebben, hogy a merész vállalkozásnak már az első része is tele volt kalandokkal és ő maga jelenleg sebesülten fekszik az aruskai misszionáriusok kórházába. Egyik cikké utján a repülőgépjéről nagy esomé oroszánlét vett észre a sergenti fen-sikon. Udet a géppel olyan alacsonyra ereszkedett le, amilyenre csak lehetséges volt és a filmfelvétel gépjel megindította a masinát, hogy megörökítse a ritka látványosságot. Egyszerre csak az oroszán, amely kissé távolabb egy magaslaton tartózkodott, ráugrott

a fölötte haladó repülőgép balszárnyára, úgy, hogy a gép elvesztette az egyensúlyt és Udet egyenesen az oroszánok közé zuhant. Az oroszánok az első ijedség elmúltával ráakarták vetni magukat a repülőgépen ülőkre, de ezeknek revolverlővésekkel sikerült a bestiákat elriasztani.

Nem sokkal utána egy másik izgalmas kalandon ment keresztül az expedíció. A kiválasztott helyen leszálltak a repülőgéppel és már felállították a film masinát, amikor váratlanul egy óriási rinocerost rontott elő. Udet mintán menekülni nem lehetett, többször belelőtt az állatba. Az egyik golyó halálosan találta a rinocerost, amelynek volt még annyi ereje, hogy a pilótát megsebesítse.

Bűnvádi feljelentés a volt aradi Ingatlanforgalmi Bank igazgatósága ellen

Házkutatást elrendelését kéri egyik igazgató lakásán

Arad, január 29. Néhány hónappal ezelőtt dr. Dante Gherman aradi ügyvéd érdekes bűnvádi feljelentést tett az aradi ügyészségen a volt Ingatlanforgalmi Bank igazgatósága, névszerint *Abraham Simon* és *Löbl János* jelenleg Budapesten tartózkodó földbirtokos ellen. A feljelentés szerint az Ingatlanforgalmi Bank fölszámolását egészen furesa módon hajtották végre, amennyiben a pénzügyi vagyonát képező értékeket az igazgatóság úgy értékesítette, hogy abból a részvényeseket teljesen kisémmizték. Ennek következtében a feljelentő a bűnvádi eljárás bevezetésére kéri föl az aradi ügyészséget.

Vulpe Constantin főügyész meg is indította a vizsgálatot az Ingatlanforgalmi Bank igazgatósága ellen, sorra hallgatták ki a vállalat élén álló személyiségeket, így *Abraham Simon* igazgatót s a Magyarországon tartózkodó *Löbl János* földbirtokost is. Az ügyészség vizsgálata során az a gyönyörű föllöbl János ellen, hogy az igazgatóság két tagja, *Löblnek*, a harmadik tagnak árverés nélkül, a törvényes formák mellőzésével adott el egy ingatlant. Az ügyészségi vizsgálat a befejezés stadiumában van és most Dante Gherman dr. újabb lépésre határozta el magát. Beadvánnyal fordult Ludosan vizsgálóbíróhoz, amelyben kérte, hogy a törvény szerk engedélyezzen házkutatást *Abraham Simon* lakásán, mert az Ingatlanforgalmi Bank ügyvitelére vonatkozó könyvek és levelezések a volt igazgató lakásán vannak és csak ezekből lehet tulajdonképpen a visszaéléseket beigazolni. Az újabb beadvány folytán még igen érdekes fordulat várható a volt Ingatlanforgalmi Bank igazgatósága ellen folytatott bűnvádi vizsgálat ügyében.

Heinrich Mann lecsukatta magát a berlini rendőrség börtönébe, hogy tanulmányozza a bűnösöket

A világhírű író dicséri a német bűnvádi rendőrséget

Berlin, január 29. A napokban zajlott le a német fővárosban a német kriminalisták kongresszusa, amelynek kimagasló mozzanata Heinrich Mann előadása volt a kriminológiáról. Mindenekelőtt bejelentette, hogy hónapokon át külön engedéllyel tanulmányozta a berlini rendőrség bűnvádi intézményeit, jelen volt a bűnözők kihallgatásánál, ő maga is lecsukatta magát, hogy tanulmányozhassa az előzetes le-tartóztatásban lévő pszichológiáját. Meggyőződött — ugymond — hogy a berlini bűnvádi rendőrség a társadalom szolgálatában áll és minden igekezetével tárgyilagosa kíván lenni. Nem tesz különbséget szegény és gazdag, befolyásos és nincsetlen között. A bűnvádi rendőrség mindenkit védelmez, de ő maga nagyon rosszul van dotálva, holott megérdemelné az állam és a társadalom hathatos támogatását. A közönség a bűnvádi hatóságokkal szemben legtöbb esetben igazságtalan. Ha nem

tud sikereket felmutatni, akkor gyűlölettel beszélnek róla siker esetén viszont agyondicsérik. Az igazság azonban a középben van. Ha a rendőrséget jobban felszerelnék, ha embereit jobban fizetnék, ha a közönség melegebben támogatná, bizonyára jobban, zökkenésmen-tesebben tudna dolgozni.

— A bűnvádi rendőrség — ugymond — az állam egyik legfontosabb oszlopa és az állam rosszul tezi, ha éppen ezen a ponton kezdi a takarékoskodást és leépít.

Az író ezután élményeiről beszélt. A rendőri kihallgatások a legkomplikáltabbak, nem a rendőrségi közegek, hanem azok részéről, akik a rendőrséghez kerültek. Senki nem vall úgy, ahogy a dolgok történtek, mindenki az első impressziókat közli vallomásában, ezek az impressziók pedig rendszerint többet tartalmaznak az érdekeltek egyéni hangulatából mint magából az eseményből. Innen van, hogy amikor a rendőr-

segről az ügyészségre kerülnek a bűnözők, itt már egészen más perspektíva alapján vallanak. A bűnvádi rendőrség tisztviselője tehát kell, hogy sokkal nagyobb kvalitások fölött rendelkezzen, mint bármelyik más bűnvádi hatóság közege. Nagyon kell örülnünk — ugymond — hogy a német bűnvádi rendőrség teljesen megfelel a kor és humanizmus szellemének. Nagy kár azonban, hogy támogatás híján technikailag nem lehet kifejleszteni a kívánt mértékre ezt a fontos társadalmi és állami szervezetet.

Soha ilyen olcsó

könyvvásár

75%

árleszállítás

II.	
Hugo Viktor: A tenger munkásai két kötet	32
Révész Béla: A nagy börtön	12
Schnitzler: Beata asszony mega fia	30
Frenssen: Anna Holman elsőlyedése	15
Dr. Ferenczi S.: A Pszichoanalízis haladása	55
„ Ideges tünetek keletkezése és eltűnése	55
„ A Hisztéria és a patho-neurozisosok	40
Neuhlaus: A társadalmi kérdés	45
Ferrero: Az ókori civilizáció bukása	90
Hamsun: Őszi csillagok	15
Nietzsche: Zarathustra	45
„ Jón rosszan tul	45
Balanger: Bevezetés a növények élettanába	35
Mende: A Radioaktív anyagok	40
„ Elektron és atom	50
Aleramo S.: Szereték tehát vagyok	55
Ferri Pisani: Szerelmem Amerikában	50
Ujhelyi: A szerelem forradalma	55
„ Akit a nők szeretnek	45
Benedek Marcell: Pokol járó Tar L.	35
Gábor Andor: Hét pillangó	45
Molnár: Páldának okáért, humoros könyv	30
Glyn Karier	35
„ Ez az ára	55
„ Tul az óceánon	50
„ Férfi és leány	50
„ Nagy feladat	50
„ Nagy pillanat	55
„ Ellentét	30
„ Római színjáték	30
„ Második Ambrosine	45
„ Acél és kova	45
„ Öt év mulva	45
Zola Emil: Jó polgári koszt	35
„ Az emberi bestia	40
„ A patkányfogó félkötet	60
„ A pénz	35
„ Igazság	45
Anatole France: A Szilvasoron	45
„ A probabábu	45
„ Az ametiszt gyűrű	45
„ Bergeret ur Párisban	45
Pásztor A.: Walt Witmann	35
„ A színész nő férje	30
„ Végig az uton	45
Karinthy F.: Igy láttatok ti	55
„ Krisztus vagy Barabás	50
„ Színész nő	50
Orbok: Nemere lányok	25

III.	
Dosztojevszkij:	
„ Goldjakin 170 oldal	36
„ Megméltéyzettek, 1-2 kötet,	142
„ Emlékiratok a holtak házából	24
„ Fehér éjszakák	20
„ Megaláztattak és megszorítottak 1-2 kötet	36
„ Kamasz, 1-4 kötet	72
„ Szegény emberek	18
„ A kis hős	18
„ Nagyváros	18
„ Sztejpanesikowo, 1-2 kötet	36
„ France: Corgnard abbe	54
„ Markovics R. Sibíriai garnizon	80
„ Stefan Zweig: Amok 2 kötet	80
„ Szabó D.: Elsdort falu 3 k.	120
„ Móra F. Ének a buzamezőkről 2 k.	80
„ Thomas Mann: Buddenbrook ház 3 k.	120
„ Makksai Sándor: Ördögseker 2 kötet	80

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre utárvételt vagy az összes előzetes beklüldése mellett szállítunk.

HI
A Uj Kelet az
hátsági az
Főszervező
Feladás szerke
Bukarest
Hátsági Er
Cikkeink utánn
megjelölése
Törrel szur
ját. Milánóból je
Viterbo község
ya, Bodoni Má
rendőrségen egy
ellen, hogy ez ál
mével. A szemb
tagadta a bűnöss
telen, mielőtt a
akadályozhatták
és azt Pica torri
koltan esett öszs
Utonállók m
ban egy nyugat
rajevőből jelent
örakor Szarajev
ban két rabló
Bozsidar nyugat
sol a kezükben f
át a pénzt. Az
el a hidegvérét,
dóit, hogy mer
ahol át fogja ad
ban amikor meg
tek, segítségért k
lők erre futásn
járókelők és két
sket és sikerült
ai. Megállapított
Dragisics Gojko
sok. A rablókat
örség fogdájába.
Három an
egy osztrák köz
Bécsből jelentik
melletti Grein k
földbírtokos fia e
kis léggömböt t
hozta. A léggömb
nehány sor irassa
a léggömb megta
értesítsék Sydney
szerkesztőt. Grein
elölet tett a kére
később választ
melyben ez közli
rom kislia bocsá
bírtokán utjára.
ezerkétszáz kilom
levegőben.
Ötszörös gy
Amerikában. Nev
koloradói Montre
ítelte J. Hillis öts
aki aránylag rövé
a ismerősét tette
dozatának holttes
követése után a
ekkor rajtaveszte
s ellene tanuskodt
sánál.
Agyuval ion
csempészekre. Lon
Uj-Zeelandból érke
hajót a conecticut
örség megállásra
hajókatatást akar
motorhajó a felh
get, sőt meggyors
igy meneküljön a
hajó néhány vakt
tos gránátot löt
mely a benzintart
melynek gépházat
megadta magát. P
örség nagymen
talalt.
Budapest t
többséggel ujra R
totta főpolgármes
jelentik: A törvé
ma főpolgármest
Ripka Ferencet. A
közül 163-at kapo
szavazatot Body
Kozma Jenő. A sz
kihirdetése után
Ripka Ferencet a k
jelenve letette hiv

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkjeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Törrel szurta le szerelmi ostromlóját. Milánóból jelentik: Milánó mellett, Viterbo községben a falu legszebb leánya, Bodoni Mária feljelentést tett a rendőrségen egy Pica nevű fiatalember ellen, hogy ez állandóan üldözi a szerelmével. A szembesítésnél a fiatalember tagadta a bűnösségét, mire a leány hirtelen, mielőtt a rendőrtisztviselők megakadályozhatták volna, tört rántott elő és azt Pica torrkába döfte, aki azonnal koltan esett össze.

Útonállók megtámadtak Szarajevóban egy nyugalmazott alezredest. Szarajevóból jelentik: Tegnap este nyolc órakor Szarajevóban a Terezija utcában két rabló megtámadta Riszties Boszidar nyugalmazott alezredest és késő a kezükben felszólították, hogy adja át a pénzt. Az alezredest nem vesztette el a hidegvérét, hanem arra kérte támadóit, hogy menjenek egy lámpa alá, ahol át fogja adni a pénztárcáját, azonban amikor megvilágított helyre értek, segítségért kezdett kiabálni. A rablók erre futásnak eredtek, azonban a járőrök és két rendőr üldözőbe vették őket és sikerült is mindketüket elfogni. Megállapították, hogy az útonállók Dragisics Gójkó és Poljak napszámok. A rablókat beszállították a rendőrség fogdájába.

Három angol kisfiú léggömbjét egy osztrák községben találták meg. Bécsből jelentik: Ausztriában a Linz mellett Grein községben Hinterberger földbirtokos fia egy fa ágai között egy kis léggömböt talált és azt onnan lehozta. A léggömbön vászoncédula volt néhány sor írással, amelyben arra kéri a léggömb megtalálóját, hogy a leletről értesítse Sydney Harvei londoni lap-szerkesztőt. Grein község polgármestere eleget tett a kérelemnek és rövid idővel később választ is kapott Harveitől, amelyben ez közli, hogy a léggömböt három kisfia bocsátotta London mellett birtokán utjára. A ballon több mint szerkeztárszáz kilométer utat tett meg a levegőben.

Ötszörös gyilkost ítélték halálra Amerikában. Newyorkból jelentik: A kolorádói Montrose bírósága halálra ítélt J. Hillis ötszörös gyilkos farmert, aki aranylag rövid idő alatt öt fiatal nőismerősét tette el láb alól. Négy áldozatának holttestét nem sikerült feltalálni, az ötödik lányt a gyilkosság elkövetése után a vonat elé vetette, de ekkor rajtaesett, mert megfigyelték s ellene tanuskodtak bűnigye tárgyalásánál.

Agyuval főnek az amerikai szeszempeszreke. Londonból jelentik: Az Új-Zeelandból érkező Temikodus motorhajót a conectienti partokon a pénzügyőrség megállásra szólította fel, mert hajókatatást akart rajta eszközölni. A motorhajó a felhívásnak nem tett eleget, sőt meggyorsította menetét, hogy egy meneküljön az órhajó elől. Az órhajó néhány vaklövés után egy tizfontos gránátot lőtt be a motorhajóba, mely a benzintartályt érte. A hajó, melynek gépházát a benzin elárasztotta, megadta magát. Fedélzetén a pénzügyőrség nagymennyiségű szeszestalt talált.

Budapest törvényhatósága nagy többséggel újra Ripka Ferencet választotta főpolgármesternek. Budapestről jelentik: A törvényhatósági közgyűlés ma főpolgármesterré újraválasztotta Ripka Ferencet. A leadott 184 szavazat közül 163-at kapott Ripka Ferenc, 18 szavazatot Body Tivadar és három Kozma Jenő. A szavazás eredményének kihirdetése után küldöttség hívta meg Ripka Ferencet a közgyűlésbe, ahol megjelene letette hivatali esküjét.

Otmillió lejt szavazott meg a kormány a diákok ösztöndíjalapjának felemelésére

A minisztertanács betiltotta a köztisztviselők február hó 1-re összehívott kongresszusát

Buaresti-Buarest, január 29. A kormány gazdasági bizottságának ülése után minisztertanács volt Mironescu elnöklétével.
 A minisztertanács 5 millió lejt szavazott meg a diákok ösztöndíjalapjának felemelésére.

Elhatározta ezután a minisztertanács, hogy a köztisztviselők szövetségének február elsejére összehívott országos kongresszusát betiltja, mert a szövetség választmányának legutóbbi ülésén kifűnt, hogy a kongresszus politikai kérdésekkel akar foglalkozni.

Eltemették Anna Pavlovát. Londonból jelentik: Anna Pavlovanak, a világhírű orosz táncosnőnek koporsóját a londoni ortodox orosz templomban ma felravatalozták s délután a templomból temették az angol művészi világ számos előkelősége és a Londonban élő oroszok részvéte mellett.

Gyilkossági kísérlet és öngyilkosság 400 kiló basis miatt. Alexandriából jelentik: Az itteni olasz konzulátus Sechi nevű hivatalnok 400 kiló hasist akart becsempészni az országba. A vám hivatalnokok azonban felfedezték, mire Sechi revolvért rántott és ötször a tisztviselőkre lőtt, de a golyók nem találtak. Erre maga ellen fordította a fegyvert és súlyos állapotban a kórházba szállították. A nagymennyiségű bódító mérget elköbzták.

ÉRTESETÉS! A folyó hó 18-ára egybehívott évi rendező közgyűlés határozatképesség hiányában nem lett megtartva. Így ez elnapoltatott folyó évi február hó 1-ére, amikor délután három órai kezdettel a megjelentek számára való tekintet nélkül lesz megtartva, amelyre az egylet tagjait ezután is tisztelettel meghívja a Poale Czedek Elnöksége.

Csökken az angol hadsereg létszáma. Londonból jelentik: Shaw hadügy-miniszter az alsóházban egy interpellációra válaszolva kijelentette, hogy a reguláris angol haderő állománya 131 január elsején 380 tiszttel és 9700 altiszttel és közemberrel alacsonyabb volt a bekelétszámmal. Munkanélküliek elég nagy számban jelentkeznek ugyan katonai szolgálatra, de a jelentkezőknek több mint 50 százaléka testilag alkalmatlannak bizonyul.

Súlyos vád az Északi-tengeri német flotta vezérkari főnöke ellen. Berlinből jelentik: Liebknecht és Luxemburg Róza tragédiája kísért újra a német politikai életben. A lapok szerint azzal vádolták Canarist, a német haditengerészet Északi-tengeri hajórajának vezérkari főnökét, hogy Liebknecht és Luxemburg Róza gyilkosainak a szökését elősegítette és az egyik gyilkosnak harmincezer márkát adott, hogy megszökheszen.

A szigeti Aviva-Barisszia körzeti konferenciája. A szigeti és a körzetébe tartozó északkerdélyi megyék cionista életének eseménye lesz a szigeti Aviva-Barisszia körzeti konferenciája, amelyet a Barisszia kiváló ros-risonja, Hirsch Simon, akinek Szigetre való átköltözése óta az ottani cionista élet lendületesen erőre kapott, kezdeményezett. Hirsch Simonnak segítségére sietett Riesel Jakob, a dévai Barisszia éveken át volt ros-risonja és a szigeti barisszianusok segítségével lázasan készítik elő a konferenciát, melyre az összes Barissziák bejelentették részvételüket.

Onegh Sabbath. A Mizrahi ma esti Onegh-Sabbathján; Zsidó optimizmus és pesszimizmus címen tart előadást Klein Eljahú rabbi, a Regele Ferdinand 52 szám alatti téli imateremben. Vendégeket szívesen látunk.

Négyezer varsói diák tüntetett a terror ellen. Varsóból jelenti: Négyezer varsói diák az egyetem udvarán tiltakozó tüntetést rendezett a breszlitovszki politikai foglyokkal szemben tanúsított bánásmód miatt. A tüntetés során verekedés támadt. A tüntetők és a kormányparti diákok között. Végül az ellenzéki diákok felvonulást rendeztek a városon keresztül és egyik kormányparti lap szerkesztőségének ablakait beverték.

Orvosi előadás a sportról. Az Unitárius kollégium diszterében tegnap este dr. Traub Vilmos az ismert kolozsvári szív és tüdőorvos tartott előadást a sportnak az ember szív működésére gyakorolt hatásáról. Ismerette a sportolás nagy előnyeit a fejlődésben lévő gyermek szervezetre. A testalkatnak megfelelő sportág, kellő időben és helyes módszerrel gyakorolva, fejleszti a szívet és tüdőt és elősegíti a szervezet működését. A mai kor generációja kiveszi a maga részét a sportoláshoz, azonban nem mindig választják meg azt a sportágat, amely szervezetüknek leginkább megfelel. Nem nevezhetők például sportnak a tribünön tomboló tömeg futball-örülete. A rendszeres sportolás hozzájárul a higiénikus életmódhoz. A női test konzerválásánál feltétlenül jobb hatással van a sport, mint bármilyen kozmetikai beavatkozás. Az érdekes előadást szépszámu közönség hallgatta végig és ünnepelte az előadót.

Egy közepes villám áramereje harminc villamos lámpát táplálhat. Newyorkból jelentik: Egy amerikai tudós kiszámította, hogy egy közepes erősségű villám áramerejével harminc villamos lámpát lehetne tíz éven át égetni. Más kutatók szerint egy villám áramereje körülbélül egy ezred másodperc. Ha egy három méter hosszú villanyszikrához egymillió volt áram szükséges, egy egy közönséges villalás körülbélül húszannyolezer kilowatt órát fogyaszt el, aminek az értéke a mai villanyárak mellett körülbelül 160.000 lejnek felel meg.

Szerelmi dráma Salzbürgben. Salzbürgből jelentik: Tegnap délnben egy itteni szállodában szobát bérelt egy fiatal pár. A férfi 20 éves, Immler Ferencnek hívják s egy tejjálatat tulajdonosának a fia, a nő 16 éves, Putz Ernának a leánya. A fiatal pár azzal a szándékkal szállt meg, hogy közösen véget vetnek életüknek. A szállodai személyzet a másnapi késő reggeli órákban behatolt a szobába és mindkettőt vérbefagyva találták az ágyban, egymást átkarolva. A leány halott volt, imádottjától pisztolylövést kapott a homlokára. A férfi szintén a fejébe lőtt, még élt. A mentők elvitték, de még öntudatlanul fekszik. Az éjjeli szekrényben írást hagytak hátra, melyben értesítik a rendőrséget, hogy közös elhatározással váltak meg az élettől és kérték, hogy ne boncolják fel, hanem közösen égessék el őket.

Köszönetet szavaztak a genfi német delegációnak. Berlinből jelentik: Curtius ma a birodalmi minisztertanács ülésén beszámolt a genfi népszövetségi üléséről. Brüning kancellár indítványára egyhangulag helyeselték a német delegáció magatartását és köszönetet szavaztak a delegációnak.

Egy sziget eladásra erül. Londonból jelentik: A délafrikai Unió el akarja adni a délafrikai partok mentén fekvő Robben szigeteket. Terjedelmes prospektusban ismerteti a sziget fekvését, természeti szépségeit, leírják erdeit és néhány száz házból álló fővárosát. Az eladást rendkívül megnehezíti, hogy a sziget hosszú ideig a leprabetegek elhelyezésére szolgált és még mindig szálhatvan leprás él a szigeten.

Az angol alsóház leszavazta a konzervatívokat. Londonból jelentik: Az angol alsóház éjszakai ülésén a megejtett szavazás során 277 szavazattal 250 ellenében elvetették Baldwinnek a szak szervezeti novellához benyújtott módosításait s a javaslatot elfogadták.

Észak-Ausztráliában a munkanélküliek megrohamozták a kormányzó-sági palotát és elkergették a hivatalnokokat. Sidneyből jelentik: Észak-Ausztráliában a munkanélküliek száma erősen emelkedik. Powells Creeken zavarások törtek ki. A munkanélküliek megrohamozták a kormányzó-sági palotát, homlokzatára vörös zászlót tűztek ki és kiutasították a palotából a hivatalnokokat. A avargók azt hangoztatják, hogy a palotát mindaddig megszállva tartják, amíg részükre munkalkalmakról gondoskodás nem történik.

NAPROL-NAPRA

Az angol szigetország partjai mentén tovább folyik a tengerelől elindult kiemelés, amelyek a háború óta állandóan veszélyeztették a hajózást. Eddig 72 aknát sikerült veszélytelené tenni és kiemelni a tengerből.

Newyorki jelentés szerint a colorádói Pueblóban egy feltaláló helikopter repülőgépet szerkesztett, amely függőleges irányban száll fel és ereszkedik le, de egyébként úgy repül, mint a többi aeroplánok. A gépnek szárnyai és légesavarai nincsenek. Két sor vízszintes irányban forgó repülési sík emeli a levegőbe.

A Press Association newyorki távirata szerint Walter Chrysler autógyáros 12 millió dollárra biztosította életét. Ilyen magas összegű életbiztosítás eddig még Amerikában sem fordult elő.

Az angol törvényhozók körében mozgalom indult meg a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény módosítása érdekében abból a célból, hogy a mozi vasárnap is tarthassanak előadásokat.

A francia professzionista futballsport szervezése erőteljesen folyik. Valószínű, hogy a klubok számát kontingencián fogják. A sportlapok szerint a Racing Club Français, az Olympique Lille, a Club Français, az Excelsior du Roubaix, FC Mulhouse, az Olympique Marseille és az FC Sète fognak rendelkezni proficsapattal.

A lengyel lapok Kownon át érkezett jelentései szerint a vörös hadsereg légi flottája tömeges repülést tervez Moszkva kiindulási ponttal, Szibérián át. A tura közbeneső állomásai az Ural hegység és a Bajkál-tó lesznek.

Takamatsu japán herceg ma meglátogatta a budapesti parlamentet. A kupolacsarnokból átment kíséretével együtt az ülésterem diplomáciai páholyába, ahol tíz percig tartózkodott. Eppen Grieger Miklós beszélt a kartelljavaslat vitájában. Amikor a herceget meglátta, felbeszakitotta beszédét s a hercegreh intézett üdvözlő szavakat. A képviselők Grieger e szavait felülv hallgatták végig. Délben Takamatsu és felesége a kísérettel együtt elutazott Budapestről Bécsbe.

Painlevé pártja kizárta a pártból az államtitkárságot vállalt egyik képviselőt. Párizsból jelentik: Painlevé pártja a köztársasági szocialistapárt kizárta tagjai sorából Pomaret képviselőt, aki államtitkári méltóságot vállalt Leval kormányában. Politikai körökben azt hiszik, hogy az új kormány a bizalmi szavazásnál legfeljebb husz főnyi többségre számíthat. A kormányhoz közelálló biznak abban, hogy a Laval kormány a négy hónap mulva lefolytandó elnökválasztás utánig hivatalban fog maradni.

Törökország részt vesz a legközelebbi Európa-konferencián. Belgrádból jelentik: A lapok angolai jelentései szerint a török kormány úgy határozott, hogy részt vesz a meghívás folytán a májusban tartandó újabb Európakonferencián. A török delegációt Tevfik Rüzdsy bey külügyminiszter fogja vezetni.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.
 CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.
 Fiókintézetei: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycséh, Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókinézete
Saját tőkési 60 millió lej
 Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Atutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl
Enaedélyezett devii hely!

olcsó ár 100 % illitás

r munkásai

nyörtön	32
nyerő mega fia	12
n elsilyedése	15
nichoanalizis	55
tek keletke-	55
ése	55
és a patho-	55
ni kérdés	40
izáció bukása	90
	15
	45
	45
l	45
övények	35
anyagok	40
om	50
ehát vagyok	55
Amerikában	50
orradalma	55
eretnek	55
ol járó Tar L.	35
angó	45
rt, humoros	30
	55
	55
on	50
y	55
t	50
	55
	30
tek	30
rosine	45
	45
koszt	35
bestia	40
fogó félkötet	60
	35
	45
lvasoron	45
abábu	45
etiszt gyűrű	45
ur Parisban	45
ann	35
6 férje	30
ton	45
tok ti	55
y Barabás	50
	30
	25
	36
2 kötet,	142
házából	28
	23
szomorítottak	36
	72
	18
	18
2 kötet	36
	59
garnizon	80
kötet	80
3 k.	120
ezőkről 2 k.	80
brook ház 3 k.	120
ezekér 2 kötet	80

könyvtálya- l vagy az összeg illetti állítunk.

